

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Харківський національний автомобільно-
дорожній університет**

у співпраці з

Lodz University of Technology
(м. Лодзь, Польща)

ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України»
Навчально-науковий інститут екологічної економіки і менеджменту
(м. Львів, Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»
(м. Харків, Україна)

Державний біотехнологічний університет
(м. Харків, Україна)

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ
ТА ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 02 листопада 2022 р.**

Збірник наукових праць

ХНАДУ, 2022

УДК 657:336.2:338.2

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ, посвідчення № 927 від 23.11.2021 р.
Друкється за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 3 від 17.10.2022 р.*

Організаційний комітет:

- Богомолів В.О.** д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
Дмитрів І.А. д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Шевченко І.Ю.** д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Ковальова Т.В.** канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Качмарек Л.
(Kaczmarek Ł.)** dr hab. inż., prof., Vice Dean for Full Time Degree Programmes, Faculty of Mechanical Engineering, Lodz University of Technology; Head of the Research Groups Space Engineering and Functional Materials; Vice President of the Association of Polish Inventors and Rationalizers; Co-founder of a spin-off company Advanced Graphene Products Sp. z o. o. (м. Лодзь, Польща)
- Маренич Т.Г.** д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет (м. Харків)
- Беляєва Л.А.** канд. екон. наук, доцент, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Воляник Г.М.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ННІ екологічної економіки і менеджменту ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» (м. Львів)
- Маліков В.В.** д-р наук з держ. упр., професор кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ
- Болдовська К.П.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (відповідальний секретар)

Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 02 лист. 2022 року). Харків : ХНАДУ, 2022. 232 с.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти у галузі обліку і оподаткування, фінансів, економіки, підприємництва, менеджменту.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках науково-практичної конференції.

© колектив авторів
© ХНАДУ, 2022

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Беляєва Л.А., Бреславець А.М. Особливості обліку розрахунків з контрагентами в період воєнного стану	7
Волошко Т.В., Хорошилова І.О. Особливості організації обліку готової продукції	10
Воляник Г.М. Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства інформацією про запаси у відповідності до міжнародних та національних стандартів обліку	14
Дорошенко М.А., Уламбаяр Ц., Болорхуу Т. Визначення дебіторської заборгованості у національних і міжнародних стандартах бухгалтерського обліку	19
Колєсніченко А.С. Порівняльна характеристика форми фінансової звітності «баланс» для малих та середніх суб'єктів господарювання	22
Кравченко О.В., Кобець Т.О. Проблеми обліку заробітної плати на підприємствах	25
Московчук А.Т., Дорош В.Ю. Використання методу логарифмування в аналітичному дослідженні доходів	27
Пеняк Ю.С., Марков Р.В. Особливості управління запасами в умовах воєнного стану в Україні	30
Приймак С.В. Роль інформації в організації аналітичних досліджень бізнесу	33
Юсковець І.М. Ефективність використання оборотних активів на прикладі ТОВ «Нова пошта»	37

2. ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Вербицька В.І., Якушкіна В.Р., Олефіров Д.Г. Актуальність та необхідність вдосконалення прогностичної аудиторської діяльності	41
Джалова-Фісун О.С. Особливості облікової політики бюджетної установи	46
Кравченко О.В., Бага А.В., Дмитренко А.В. Теоретичні засади оподаткування сільськогосподарських підприємств	49

<i>Маліков В.В.</i> Місце та роль податків на доходи громадян у податковій системі держави	‘53
<i>Маліков В.В.</i> Формування та сучасний стан податкової системи України	58
<i>Монастирук М.В.</i> Вплив запровадження воєнного стану на оподаткування суб’єктів малого бізнесу	65
<i>Овчарова Н.В., Сенченко А.С.</i> Формування облікової політики щодо забезпечень для цілей оподаткування	69

3. СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОДИНИЦЯМИ

<i>Білошанка В.С.</i> Система продажів банківських продуктів як функціональний напрямок управління банком	73
<i>Бочарова Н.А., Бук О.В.</i> Оцінка функціонування СОБ	77
<i>Вербицька В.І., Надвіренко А.Д.</i> Управління оборотним капіталом підприємства	81
<i>Zhmai A., Shkurateniuk N.</i> Comparative description of risk-management standards COSO and FERMA	86
<i>Забедюк М.С.</i> Фінансовий потенціал підприємства: сутність, функції та фактори впливу	89
<i>Леонтьєва Л.В., Леонтьєв Р.В.</i> Управління і контроль за фінансами під час воєнного стану	91
<i>Мошківський В.В.</i> Інструменти фінансового управління	95
<i>Нужна О.А.</i> Економіко-математичне моделювання в управлінні фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств	98
<i>Шаповал І.А.</i> Політика інвестиційної діяльності у державному секторі економіки	101

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

<i>Близнюк А.О., Власов Б.О., Окомельченко В.А., Загоруйко В.С.</i> Поняття та принципи побудови організаційних структур управління	105
<i>Герасимчук В.Г., Андрос С.В.</i> Пріоритети відновлення та розвитку реального сектору економіки України	110

<i>Долгих Я.В.</i> Особливості формування вхідних та вихідних показників об'єктів господарювання, ефективність яких оцінюється методом DEA	114
<i>Zhmtai A., Cherneva A.</i> Features of doing business as a wakaresaseya	116
<i>Нестеренко В.Ю., Мороз А.Р., Тарянік Ю.С.</i> Конкурентоспроможність підприємства: дослідження сутності поняття	121
<i>Федотова І.В., Мезенцева Є.В.</i> Використання бенчмаркінгу для підвищення конкурентоспроможності підприємства	125
<i>Федотова І.В., Скалозубов О.О.</i> Основні аспекти формування взаємовідносин АТП з персоналом	129
<i>Хорошилова І.О., Качмарек Л., Мошківський В.В.</i> Найбільш поширені моделі менеджменту змін	133

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Дєвочко О.А.</i> Правові засади розвитку підприємства: проблеми і перспективи реформування	138
<i>Джалова-Фісун О.С.</i> Нормативне регулювання бюджетного обліку в Україні	142
<i>Ковальова Т.В., Бойченко А.Є.</i> Про нормативну-правову базу при обліку розрахунків з постачальниками	144
<i>Костяниця Д.О.</i> Нормативно-правова база як підґрунтя забезпечення розвитку підприємництва	149
<i>Леонтьєва Л.В.</i> Фінансовий контроль вищих органів державної влади під час воєнного стану	153
<i>Перунова О.М.</i> Нормативно-правове забезпечення розвитку юридичної особи	159
<i>Половко А.В.</i> Організаційно-регулятивні аспекти бухгалтерського обліку в Україні проблеми і перспективи	167
<i>Токаренко К.В.</i> Теоретичні аспекти сутності сільськогосподарських підприємств та їх видів	171

6. ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Бєлов Л.О.</i> Історія розвитку обчислювальної техніки та інформаційних систем і технологій у контексті модернізації бухгалтерської справи	176
<i>Мошківський В.В., Вербицька В.І.</i> Роль бухгалтера в умовах цифрової економіки	179
<i>Новикова Д.А.</i> Оптимізація аудиту та бухгалтерського обліку в Україні за допомогою технології блокчейн	184
<i>Глуцкевич Н.В.</i> Варіанти цифровізації обліку в Україні	186

7. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

<i>Бабіч В.Є.</i> Завдання бухгалтерського обліку в сучасних умовах	189
<i>Бондар М.В.</i> Сутність та види поліпшення та ремонту основних засобів	192
<i>Вербицька В.І., Кисіль В.В., Рочева Г.В.</i> Удосконалення правлінського обліку в частині розподілу накладних витрат підприємства	196
<i>Дорошенко М.А., Болдовська К.П.</i> Дебіторська заборгованість: теоретичні аспекти визначення	201
<i>Дрюк Т.М.</i> Основи обліку, аналізу і аудиту екологічних витрат підприємств	206
<i>Івакін В.О., Хорошилова І.О.</i> Нововведення в обліку дебіторської заборгованості	208
<i>Ковальова Т.В., Шрамкова Н.А.</i> Дослідження визначення «запаси» для цілей бухгалтерського обліку	212
<i>Макогон В.Д.</i> Трансформаційні процеси у системі державних фінансів в умовах воєнного стану	218
<i>Нестеренко І.В.</i> Екологічне оподаткування як основа сталого розвитку	220
<i>Ситнікова К.О., Хорошилова І.О.</i> Аспекти обліку виробничих запасів та шляхи його покращення	224
<i>Христенко А.О., Проскура А.С., Лівенцова Я.О.</i> Науково-методичні засади організації соціально орієнтованого бухгалтерського обліку	228

Перелік посилань:

1. Корягін М.В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія. Львів: ЛКА, 2016. 276 с.
2. Жук В. М. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і їх вирішення. *Фінанси України*. 2009. № 7. С. 100–113.
3. Пархоменко В. М. Проблема регулювання бухгалтерського обліку в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2005. № 8-9. С. 3–20.
4. Кузьмінський Р. Реформування бухгалтерського обліку. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку. *Фінанси України*. 2006. № 8. – С. 59–63.
5. Моссаковский В. Концепція побудови бухгалтерського обліку в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. №10. С. 18–25.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВИДІВ

*Токаренко К.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Мірошниченко О.В., канд. екон. наук, доцент
Сумський державний університет*

Сутність поняття «сільськогосподарське підприємство» трактується різними нормативними актами, наприклад Законом України «Про державну підтримку сільського господарства» визначено, що таке підприємство є юридичною особою, яке займається товаровиробництвом аграрної продукції (ст.2.п.15.2), де у свою чергу товаровиробником може бути фізична або юридична особа, основним видом діяльності якої є розведення, вирощування, переробка (за допомогою власного обладнання чи орендованого) та реалізація продукції рослинництва та/або тваринництва, а питома вага вартості такої продукції має складати більше 75 % вартості всіх реалізованих сільськогосподарських товарів чи послуг за останні дванадцять податкові періоди (ст.2.п.15.1) [7].

Так, відповідним законом поверхнево визначені необхідні умови діяльності сільськогосподарського підприємства, тоді як Податковим кодексом України, зазначається про спеціальний режим оподаткування таких підприємств, порядок подання ними звітності, ставки податку тощо (ст. 209, п. 13-14) [6].

У свою чергу наказом Державної служби статистики визначено, що сутність сільськогосподарського підприємства полягає у отриманні прибутку за рахунок провадження виробничої діяльності у аграрній галузі [6].

Для глибини дослідження сутності поняття «сільськогосподарське підприємство» нами також було досліджено закордонний підхід. Зокрема були досліджені нормативні акти, які регламентують діяльність таких підприємств у Іспанії, Франції та Польщі (табл. 1).

Таблиця 1

Закордонний підхід трактування генезису поняття «сільськогосподарське підприємство»

Країна	Визначення
Іспанія (регламентується Королівським указом 1201/2002 від 20.11.2002 [3])	Компанія, яка виробляє сільськогосподарську та/або тваринницьку продукцію для реалізації у вигляді продуктів харчування, а також може забезпечувати сировиною інші галузі промисловості
Франція (Політика розвитку землі у Франції, Закон «Про фермерське господарство») [2]	Підприємство, яке функціонує для обробки продукції рослинництва та тваринництва у продукти харчування
Польща (Закон «Про підприємство», Політика розвитку сільського господарства) [1]	Тип підприємства, основна діяльність якого полягає у виробництві продуктів харчування, хоча сільськогосподарським підприємством також є те, що вирощує, обробляє та доставляє сільськогосподарську продукцію споживачу

Результати вищенаведеного дослідження показують, що у загальному розумінні сутність сільськогосподарського підприємства не дуже відрізняється від країни до країни. А сільськогосподарські підприємства в досліджуваних країнах також включають такі організації, що займаються виробництвом сільськогосподарського обладнання (трактори, комбайни, тощо) і хімічних продуктів (наприклад, добрив). Відзначимо, що в країнах ЄС до сільськогосподарського виробництва також відноситься діяльність компаній, які займаються виробництвом і переробкою біопалива.

Нами також були проаналізовані наукові праці вітчизняних вчених з дотичної тематики, на основі чого було сформовано думку про відсутність єдиної класифікації сільськогосподарських підприємств за видовою ознакою. Відтак, акумульовані думки вчених, щодо видів сільськогосподарських підприємств знайшли своє відображення на рисунку 1.

Таким чином, проведений аналіз підтвердив той факт, що вид сільськогосподарського підприємства в більшості залежить як від масштабів його діяльності (розміру земельного банку, кількості худоби, виробничих потужностей) так і від основного виду діяльності (дослідження, виробництво, переробки, збуту чи надання послуг).

Перелік посилань:

1. Budzinowski R. Agricultural Law in Poland. *Revista de la Facultad de Derecho de México*. 2019. Т. 69, № 273-1. С. 435. URL: <https://doi.org/10.22201/fder.24488933e.2019.273-1.68623> (дата звернення: 15.10.2022).

2. Food and Agricultural Import Regulations and Standards. *USDA Foreign Agricultural Service*. URL: https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename?filename=Food%20and%20Agricultural%20Import%20Regulations%20and%20Standards%20Report%20Paris%20France_20-03-2019.pdf (дата звернення: 15.10.2022).

3. Legislación. *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*. URL: <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/legislacion/Legislacion-produccion-integrada.aspx> (дата звернення: 12.10.2022).

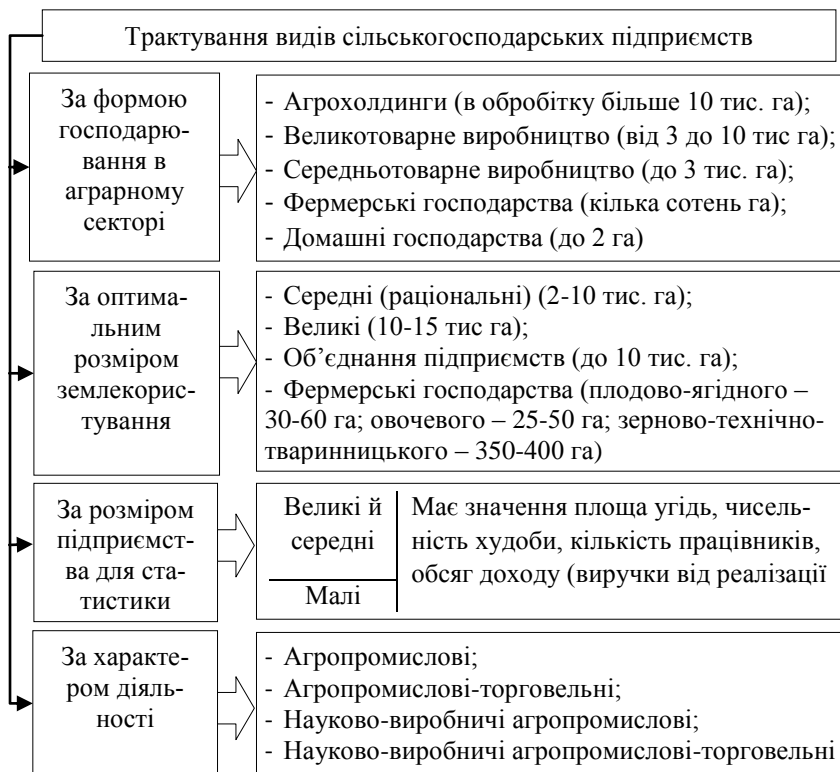

Рис. 1. Особливості трактування видів сільськогосподарських підприємств поміж вітчизняних науковців

Джерело: складено автором на основі: [4, 5, 8]

4. Zhyhalo V., Inna B., Ivanova A. The essence of production and economic activity of agricultural enterprises and its legal regulation. *Modern Economics*. 2018. Т. 11, № 1. С. 72–78. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.v11\(2018\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.v11(2018)-11) (дата звернення: 12.10.2022).

5. Аграрне право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін. ; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. Харків: Право, 2010. 296 с.

6. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 12.10.2022).

7. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV : станом на 7 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text> (дата звернення: 12.10.2022).

8. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV : станом на 20 жовт. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text> (дата звернення: 12.10.2022).